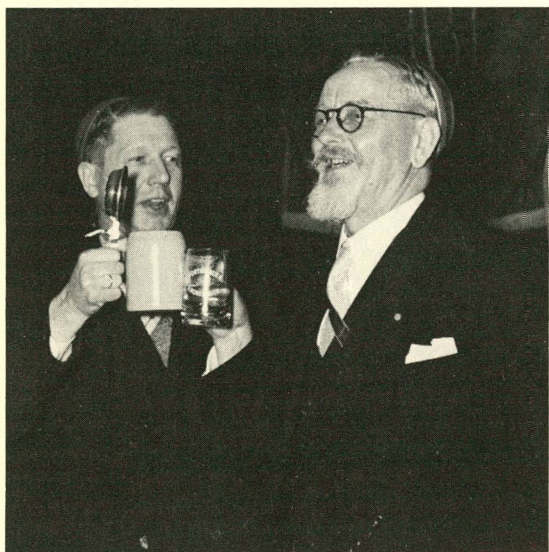

CLAES, Ernest, letterkundige (Zichen 24 oktober 1885 - Brussel 2 september 1968).

Promoveerde tot doctor in de Germaanse filologie

te Leuven (1912). Van 1910 tot 1913 was hem de leiding toevertrouwd van het Katholiek Vlaamsch Secretariaat. Daarna werd hij ambtenaar bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Hij maakte de oorlog van 1914-'18 mee als soldaat, krijgsgevangene in Duitsland en tolk bij het Engelse

E. Claes (rechts), met M. de Goeyse (1955).

leger te Le Havre. Na de Tweede Wereldoorlog werd hij voor de krijgsraad gedaagd doch vrijgesproken.

Als student te Leuven nam Claes actief deel aan het Vlaams verenigingsleven. Hij hield o.m. lezingen voor het letterlievend genootschap Met Tijd en Vlijt en was in 1910 hoofdredacteur van het studentenblad *Ons Leven*, waarin hij de eerste hoofdstukken van *De Witte had* gepubliceerd (1908). Op 23 februari 1910 verscheen in *Ons Leven* een stuk, getiteld *De Ukaze*, waarin de academische overheid scherp aangevallen werd. Claes kreeg hiervoor van de vice-rector het consilium abeundi dat evenwel door de rectorale raad niet bekrachtigd werd. Van 1910 tot 1913 was Claes secretaris van de Katholieke Vlaamsche Landsbond, die toen de vijf provinciale katholieke Vlaamse oud-hoogstudentenbonden verenigde. Hij had aldus de leiding van het Katholiek Vlaamsch Secretariaat dat te Antwerpen gevestigd was, en bezorgde er de uitgave van het mededelingenblad *Tijdingen* en van verscheidene brochures en manifesten. Hij voerde ook het woord op oud-studentenvergaderingen en verkiezingsmeetings. Op een vergadering van de Katholieke Vlaamsche Landsbond, te Antwerpen op 8 december 1911, sprak hij een scherpe aanklacht tegen de taaltoestanden in het leger uit. In 1918 verscheen te Le Havre een kleine brochure, door hem uit het Duits vertaald, met een paar schampere opmerkingen over Duitse annexatieplannen (z. *Fromme, Franz*).

De populaire schrijver en spreker bleef zijn hele leven een vooruitstrevende Vlaamsgezinde, doch was na de Eerste Wereldoorlog niet meer actief in de V.B.: rechtstreekse politieke actie kwam met zijn temperament niet overeen. Hij trad ontelbare malen op als voordrachtgever voor het Davidsfonds en andere Vlaamse verenigingen en onderhield vriendschappelijk contact met de studentenbewe-

ging te Leuven. In 1940 behoorde hij tot de onder-
tekenaars van het manifest van de Vlaamse Een-
heidsbeweging, uitgevaardigd op initiatief van het
Vlaamsch Nationaal Verbond. Tijdens de Tweede
Wereldoorlog was hij cultureel adviseur van een
uitgeverij die talrijke werken van Vlaamse schrij-
vers verspreidde. Bij de bevrijding werd hij mishan-
deld en in de gevangenis opgesloten; zijn huis te
Ukkel werd geplunderd. De krijgsraad sprak hem
evenwel vrij van collaboratie met de bezetter. Tij-
dens de repressiejaren schreef Claes onder de
schuilnaam G. van Hasselt in het weekblad Rom-
melpot enkele stukjes vol weemoed en bittere
humor, zoals Kerstnacht in de gevangenis en De
oude Moeder. Sommige ervan werden afzonder-
lijk uitgegeven. In verscheidene van zijn werken
heeft Claes een stemmingsbeeld van de V.B.
gegeven dat de historicus tal van anekdotische
gegevens verstrekt. Hij was in enige perioden
van zijn leven rechtstreeks betrokken bij de
Vlaamse strijd en in zijn boeken met persoon-
lijke herinneringen wijst hij, meestal op de hem
eigen milde wijze, op wantoestanden die op
taalgebied in de colleges heersten, in het leger
en aan de universiteit en op de buitensporig-
heden van de naoorlogse repressie. Hij schildert
ook de eerste uitingen van het flamingantisme
bij de collegeleerlingen, de zgn. romantische
fase van de Vlaamse studentenbeweging, de rol die
voordragers in het Vlaamse cultuurleven hebben
gespeeld, de verfransingskwaal en het karakter van
de Vlaamse mens.

WERKEN: *De huidige toestand in Taalopzicht*, in het vlugschrift
De Katholieke Vlamingen en het leger (1912); - *Een Duitse
stem over Vlaanderen's toekomst*. Franz Fromme. *Duitsch-
Vlaamsche beschouwingen* („Deutsche Rundschau“, April 1917)
vertaald door Ernest Claes (1918). - Werken met beschouwin-
gen, anekdoten en beschrijvingen in verband met de V.B.:
Namen 1914 (1919); *Het leven van Herman Coene* (1925); *Jeugd*
(1940); *Gebed van de gevangene* (onder pseudoniem G. van
Hasselt, 1947); *Gerechtelijke dwaling* (onder pseudoniem G. van
Hasselt, 1947); *Jeroom en Benzamien* (1947); *Studentenkosthuis
„Bij Fien Janssens“* (1950); *Cel 269* (1952); *Over Reizen en
Reizigers* (1952); *Voor de open Poort* (1952); *Ik was student*
(1957); *Leuven: O dagen, schone dagen* (1958); *Ik en de Witte*
(1960); *Voordrachtgevers zijn avonturiers* (1962).

LITERATUUR: Forcondet, *De Toestand*, in *Ons Leven* (21
april 1910); - A. Boni, *Ernest Claes. Een blik op zijn leven en
levenswerk* (1948); - *Ernest Claes-nummer* van *Ons Leven* (24
november 1955); - A. van Hageland, *Ernest Claes en wij* (1959); -
H. Borginon, *Wijlen Ernest Claes als student en als sekretaris van
het K.V.O.H.V.*, in *Mededelingen van het V.V.A.* (november
1968).

MON DE GOEYSE

CLAES, Lode, publicist en politicus (Borgerhout